

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4163/2021
14.10.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић, Гордане Комненић, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Николић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Привредни суд у Лесковцу, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Лесковцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гжрр 400/20 од 18.05.2021. године, у седници одржаној 14.10.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гжрр 400/20 од 18.05.2021. године у делу одлуке о камати, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гжрр 400/20 од 18.05.2021. године у делу одлуке о камати.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гжрр 400/20 од 18.05.2021. године у преиначујућем делу и одлука о трошковима поступка, па се предмет у том делу враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу Прр1 74/20 од 24.07.2020. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да му исплати на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року новчани износ ненаплаћеног потраживања у поступку стечаја Ст 95/10 пред Привредним судом у Лесковцу укупан износ од 1.918.806,42 динара са законском затезном каматом на износ главног дуга од 1.235.025,01 динара почев од 24.07.2020. године као дана пресуђења до коначне исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован део тужбеног захтева тужиоца за исплату законске затезне камате на износ главног дуга од 1.235.025,01 динара почев од дана подношења тужбе 04.05.2017. године до дана пресуђења 24.07.2020. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гжрр 400/20 од 18.05.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена

пресуда у ставу другом изреке. Ставом другим изреке, иста пресуда је преиначена у ставу првом и трећем изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му исплати на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року новчани износ ненаплаћеног потраживања у поступку стечаја Ст 95/10 пред Привредним судом у Лесковцу укупан износ од 1.918.806,42 динара са законском затезном каматом на износ главног дуга од 1.235.025,01 динара почев од 24.07.2020. године као дана пресуђења до коначне исплате. и обавезан тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, позивајући се на чланова 404. и 403. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености ревизије тужиоца изјављеној против правноснажне одлуке донете у другом степену у потврђујућем делу којим је одлучено о камати (став први), Врховни касациони суд је нашао да нема услова за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној јер је одлука о камати донета правилном применом материјалног права које је у складу са правним схватањем израженим кроз одлуке Врховног касационог суда, у којима је одлучивано о истоветним захтевима тужилаца, са истим или сличним чињеничним стањем и правним основом као у овој правној ствари, а тиче се примене одредаба члана 85. и 93. Закона о стечају, па у конкретном случају не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, као ни потреба уједначавања судске праксе или новог тумачења права. Осим тога, пресуде нижестепених судова не одступају од закључка Врховног касационог суда Спп. 6/2016 од 02.11.2018. године, допуњеног на седници Грађанског одељења од 27.09.2019. године, у погледу законске затезне камате на потраживања утврђена правноснажним пресудама против дужника – друштвених предузећа у стечају, која се обрачунава до дана отварања стечајног поступка.

Ревизија није дозвољена ни као редовна.

Одредбом члана 468. став 1. ЗПП, прописано је да се споровима мале вредности сматрају спорови у којима се тужбени захтев односи на потраживање у новцу који не прелази динарску противвредност 3.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе. Одредбом члану 479. став 6. ЗПП, прописано је да против одлуке другостепеног суда којом је одлучено у спору мале вредности ревизија није дозвољена.

Ревизијом се побија правноснажна одлука у делу којим је одлучено о камати на износ главног дуга, односно о периоду за који тужилац има право на ово потраживање.

Одредбом члана 28. Закона о парничном поступку прописано је да ако је за утврђивање стварне надлежности, права на изјављивање ревизије и у другим случајевима прописаним у овом закону меродавна вредност предмета спора, као вредност предмета спора узима се само вредност главног захтева (став 1), да камате, уговорна казна и остала споредна тражења, као и трошкови поступка не узимају се у обзир ако не чине главни захтев (став 2).

У конкретном случају, ревизија је изјављена против одлуке у делу којим је одлучено о камати на главни дуг (периоду за који тече камата), дакле против дела

пресуде којим је одлучено о споредном тражењу тужиоца које не чини њено главно потраживање, то је и ревизија тужиоца недозвољена.

На основу члана 413. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде у преосталом делу, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП и да је основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен у ЗЗ Грделица над којом је отворен стечајни поступак, који се води под пословним бројем Ст 95/10 пред Привредним судом у Лесковцу. У поступку стечаја, тужилац је пријавио потраживање према стечајном дужнику из радног односа који је након прерачуна камате по одлуци Уставног суда Србије признат у износу од 2.099.126,42 динара од чега у првом исплатном реду износ од 210.506,01 динара (по основу главног дуга 199.976,00 динара и по основу обрачунате камате 10.530,01 динара) у трећем исплатном реду износ од 1.888.620,41 динара. Тужиоцу је из средстава Фонда солидарности дана 26.12.2013. године по основу признатог потраживања у првом исплатном реду исплаћен износ од 180.320,00 динара, тако да је тужиоцу по основу правноснажне пресуде Основног суда у Лесковцу П1 2261/10 од 16.06.2010. године остало укупно признато потраживање од 1.888.620,41 динар разврстан у трећи исплатни ред и део неисплаћеног потраживања од 30.186,01 динара у првом исплатном реду. У коначном, тужиоцу је остало неисплаћено потраживање у укупном износу од 1.918.806,42 динара од чега на име главног дуга износ од 1.235.025,01 динара, по основу обрачунате камате износ од 665.781,41 динара и по основу трошкова износ од 18.000,00 динара. Решењем Привредног суда у Лесковцу Р4 Ст 284/16 од 26.05.2016. године утврђено је да је тужиоцу предлагачу у стечајном поступку, који се води пред Привредним судом у Лесковцу у предмету Ст 95/10 повређено право на суђење у разумном року из члана 32. став 1. Устава РС и наложено поступајућем судији да предузме све мере како би се стечајни поступак окончао у што краћем року.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужилац претрпео имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року јер више година није успео да оствари своје право које је за њега од егзистенцијалног значаја (право на зараду), као и да постоји узрочно-последична веза између неправилног рада суда и настале штете због тога је на основу чланова 32. и 35. Устава РС, члана 6. Европске конвенције о људским правима и чланова 26. и 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року усвојио тужбени захев.

По оцени другостепеног суда, тужилац није доказао основ одговорности тужене јер тужена одговара само за дуг против предузећа које послује са већинским друштвеним односно државним капиталом. Како у конкретном случају по оцени овог суда, тужилац, на коме је терет доказивања није доказао да је Земљорадничка задруга Грделица у којој је био запослен и над којом је отворен стечајни поступак пословала са већинским државним односно друштвеним капиталом, преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

Основано се у ревизији указује да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Основ одговорности државе у конкретном случају произлази из утврђења да ли је стечајни дужник био у већинском државном односно друштвеном капиталу. Код изведеног доказа пред првостепеним судом - изјашњења стечајног управника према ком је 90% наведених објеката у државној својини а да је стечајни дужник корисник који користи преко 200 хектара државног земљишта, (углавном шумско земљиште које се редовно обилази и чува од бесправне сече), није јасно како је другостепени суд без несумњивог утврђења да ли је стечајни дужник био у већинском друштвеном капиталу, и без увида у АПР, закључио да то није случај. Због тога је другостепена пресуда укинута и предмет враћен истом суду на поновно суђење.

У поновном поступку другостепени суд ће имати у виду примедбе из овог решења и пошто на несумњив начин утврди да ли је стечајни дужник био или не у већинском друштвеном капиталу, донети нову одлуку.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у трећем ставу изреке.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић